

VÝROČNÁ SPRÁVA

NÁVRAT, o. z.

2016

ÚVODNÍK

KTO POMÔŽE DOPLNIŤ, ČO CHÝBA?

Premýšľam o životných príbehoch. Prekláпам ich do iných súvislostí. Môj pohľad je obohatený časom, rôznymi udalosťami i odstupom či nadhľadom. V stave vyčerpania „zdravého rozumu“ mám pocit, že všetko už bolo objavené, vyskúšané, že žiadny prístup alebo metóda nie je nová, že už sme niektoré veci tak podobne robili. A potom mi príde na um, že naozaj iba podobne.

Na pracovné návštevy do rodín chodím už desaťročie. Najprv to boli len náhradné rodiny, ktoré sa podobali tým, čo poznám odjakživa, napriek tomu, že v nich žilo dieťa, ktoré sa im nenarodilo. Mám na mysli to, ako to u nich doma približne vyzerá, ako fungujú ich vzťahy, aké majú hodnoty, „kam kráčajú“ ...

V posledných troch rokoch sa mi stáva, že chodím aj do rodín, ktoré sú úplne iné. Všetko v rodine stojí akoby na podlamujúcich sa nožičkách... Najmä to, či sú tam ich deti naozaj v bezpečí, či dostávajú to, čo potrebujú, či majú zdroje na zaplatenie nájomného, elektriny, vody, či majú čo jesť, či....

Premýšľame s nimi čo by im pomohlo, aká by mala byť ich podpora, aby si dokázali udržať domov alebo miesto, kde bývajú. Aby sa doplnila ich rodičovská nádrž, aby ostali všetci spolu. Spolu. Možno ani nie doma. V týchto rodinách sa práve to základné, miesto kde sú doma, často mení. A je to potom domov? Domov so zázemím, s tým, že poznajú okolie, susedov, majú tam svoje veci a vedia, že tam ostanú dlhodobo... že tu môžu byť doma, lebo majú prácu a s tým súvisiace ďalšie životné potreby?

V Návrate prichádzame na to, že v týchto rodinách iba naše a ich vlastné sily nestačia. A tak hľadáme spolupracovníkov z organizácií, inštitúcií, škôl, ale aj vnímavých susedov, dobrovoľníkov, rodiny zblízka i zďaleka, aby pomohli, aby rodiny mohli ostať spolu. Hľadať porozumenie i dorozumenie k tomu, prečo fungujú takto, je neľahké. Neraz musíme na rôznych miestach vysvetľovať veľa o chudobe, dokonca generačnej, o cyklickom opakovaní tých istých „chýb“. Sú to chyby? Môže dať niekto to, čo nedostal? A ak rodič môže dať len nejaké percentá z toho čo od neho očakávame, kto doplní ten zvyšok tak, aby rodina ostala spolu?

Ak sa podarí odborníkom aj laikom spolu vyladiť a vytvoriť podpornú sieť pre ohrozenú rodinu, ostanú spolu. Ak nie, ostanú deti bez dennodenného kontaktu s rodičmi. Trauma z odlúčenia má vážne dôsledky pre ďalší zdravý rozvoj dieťaťa.

Tak poďme spolu do toho. Poďme tie vzťahy udržiavať, aby nebolo treba nadväzovať nové, na ktorých sú už uzlíky po roztrhnutí.

Eva Tetáková,

sociálna poradkyňa Centra Návrat v Banskej Bystrici

Návrat je nezisková organizácia, ktorá od roku 1993 presadzuje a podporuje návrat opustených detí z inštitúcií (detských domovov) do rodín. Sme presvedčení, že jedine rodina so stabilnými milujúcimi rodičmi dokáže dieťaťu poskytnúť optimálne podmienky pre zdravý duševný vývin.

Našou víziou je prakticky a odborne prispieť k dosiahnutiu takého stavu v spoločnosti, v ktorom:

- všetky deti budú prežívať detstvo v rodinách schopných poskytnúť im bezpečie, starostlivosť a lásku,
- všetky opustené deti nájdu útočisko v rodinách ochotných postarať sa o ne,
- rodinám s vážnymi problémami bude včas poskytnutá potrebná sociálna a psychologická pomoc, aby sa predišlo vážnemu strádaniu ich detí.

Sme presvedčení, že **DIEŤA** má právo na plný rozvoj svojej osobnosti a na napĺňanie základných fyzických a psychických potrieb.

Sme presvedčení, že **RODINA** je optimálnym prostredím, v ktorom môže dieťa dozrieť v plnohodnotnú a zodpovednú bytosť. Rodina je priestor, ktorý poskytne dieťaťu lásku, prijatie, pocit bezpečia a istoty.

Sme presvedčení, že **MEDZILUDSKÉ VZŤAHY** majú rozhodujúci význam pre kvalitu života. Pre zdravý vývoj dieťaťa majú nezastupiteľnú úlohu vzťahy s rodičmi. Dieťa potrebuje vyrastať s rodičmi - či už sú to rodičia vlastní alebo náhradní.

Predsedníctvo Návratu:

Marek Roháček, predseda

Renáta Matejová, podpredseda

Alžbeta Padyšáková

Pavel Kailing

Andrej Jankuliak

Revízna komisia:

RNDr. Peter Paľaga, predseda

Ján Horňáček

Ing. Tomáš Dulovič

Aktuálne v **6 regionálnych centrách a poradenských miestach** Návratu **25 odborných zamestnancov** (sociálnych pracovníkov, špeciálnych pedagógov, psychológov) poskytuje komplexné odborné služby v dvoch základných oblastiach: **náhradná rodinná starostlivosť a sanácia rodín v ohrození**. Zároveň lobujeme za systémové zmeny a o rodine a rodičovstve komunikujeme rôznymi spôsobmi s celou verejnosťou. Desiatky odborníkov rôznych profesií spolupracujú s Návratom externe. **Stovky ľudí podporujú našu misiu osobnou angažovanosťou.**

Manažment Návratu v roku 2016:

Marek Roháček, *predseda združenia*

Milada Bohovicová, *odborná garantka služieb a metodička*

Lucia Marková, *finančná manažérka*

Ľubica Vyhnánková, *komunikácia s verejnosťou a fundraising*

Denisa Ničíková, *koordinátorka, Žilina*

Alena Molčanová, *koordinátorka, Prešov*

Danka Žilínčíková, *koordinátorka, Banská Bystrica*

Daniela Lieskovská, *koordinátorka pre prácu s rodinami v ohrození, Bratislava*

Zuzana Nováková, *koordinátorka pre oblasť náhradnej rodinnej starostlivosti, Bratislava*

1. INŠTITÚCIE A ODBORNÍCI ZODPOVEDNÍ ZA OCHRANU PRÁV DETÍ

Vďaka vyjadrenej potrebe citlivej psychologičky a špeciálneho pedagóga zo ZŠ internátnej sme uskutočnili trojhodinový seminár o traume pre učiteľov na škole. V škole mali nepočujúceho chlapca s ranou traumou. Po uskutočnení seminára zavrňovali to dieťa ináč - nie ako zlé, ale ako to, ktoré sa bojí, bráni sa, nerozumie svetu a dospelých vníma ako ohrozujúcich.

Bezprostredne nato urobili veľa krokov, ktoré zlepšili jeho situáciu. V komunikácii s ním začali používať kartičky, môže mať pri sebe fotky blízkych ľudí, Knihu života a veci, ktoré mu pripomínajú domov, pestúnsku mamu a vytvárajú pre neho pocit bezpečia a do jeho internátneho života začlenili rituály.

Daniela Vrabľová, Centrum Návrat v Prešove

Do rodiny sa vrátilo z detského domova päť detí. V minulosti im zomrel otec a mama starostlivosť nezvládala. Počas toho, ako boli deti v detskom domove, sa matka dala dokopy so starou láskou z detstva. Tento muž prijal matku aj s jej deťmi a po ich návrate je ich náhradným otcom. V celej ich ceste bolo ale veľmi dôležité, že zafungovala spolupráca UPSVARu, detského domova, nás za Návrat a aj obce. S rodinou sme aj po návrate detí v kontakte.

Slavomíra Vojteková, Centrum Návrat v Bratislave

Rodina ako najlepšie a jediné zdravé prostredie pre vývin dieťaťa potrebuje mať vytvorené dobré podmienky pre svoje fungovanie. Nastavuje ich štát zákonmi a systémom pomoci prostredníctvom svojich úradov. Do systému pomoci náhradným rodinám i rodinám v ohrození vstupujú aj odborné organizácie, združenia a akreditované subjekty. Určité kompetencie a možnosti na pomoc rodinám majú obce. V súčasnosti vidíme, že efektívnou pomocou je len premyslená spolupráca všetkých, ktorí vstupujeme do kontaktu s konkrétnou rodinou.

Presviedčame preto úrady, aby rodiny zaradili do systému pomoci, na ktorú majú nárok, **poukazujeme na to, aké možnosti majú obce** k tomu, aby pomohli rodinám včas, kým sa problémy neprehĺbia. Presviedčame konkrétnych zodpovedných ľudí, aby **využili v prospech konkrétnej rodiny všetko, čo im zákon prikazuje alebo umožňuje a argumentujeme** tým, že najlepšia pomoc deťom je pomoc ich rodičom, vlastným či náhradným.

Iným organizáciám, odborníkom z detských domovov, zo škôl a iných inštitúcií, úradom a samosprávam **ponúkame spoluprácu, know-how**, organizujeme **odborné a zážitkové semináre**. Prekladáme a tvoríme **publikácie** pomáhajúce rodinám alebo odborníkom, ktorí sa im venujú. **Poskytujeme supervíziu** pracovníkom iných organizácií ale aj našim dobrovoľníkom a laickým poradcům pre rodiny. Naším cieľom je šíriť väčšie porozumenie špecifickým potrebám detí a ich rodičov.

Naším dlhodobým nástrojom na skvalitňovanie systému pomoci deťom a sociálnoprávnej ochrany je aj **lobing na štátnej úrovni**, preto sme členmi profesijných združení, odborných organizácií a expertných skupín, kde môžeme **ovplyvniť zákony a pravidlá** týkajúce sa práv detí.

V oblasti vzdelávania, ktorú považujeme v súčasnosti za jednu z našich kľúčových aktivít, sme v minulom roku pripravili niekoľko príležitostí:

- zrealizovali sme **14 seminárov** pre rodičov, náhradných rodičov a odbornú verejnosť:
 - **2 vzdelávacie odborné semináre pre 2 detské domovy** v Bratislave - určené pre profesionálnych rodičov a odborný tím
 - **2 otvorené semináre** pre odbornú verejnosť a náhradných rodičov v témach **Korene**, o životnej histórii detí v náhradných rodinách a **Seminár dotykovej terapie** pre náhradných rodičov v Žiline
 - **9 otvorených seminárov – Ako zmierniť nežiaduce prejavy správania** – dotykom, hrou, rešpektujúcou komunikáciou, na viacerých miestach v réžii banskobystrického centra
 - **seminár** pre odbornú verejnosť k téme **Zisťovanie názoru dieťaťa** realizovalo pilotne centrum v Banskej Bystrici
- viedli sme **tréning pre profesionálnych rodičov**, ktorý absolvovalo **15 ľudí**
- zorganizovali sme **prvý tréning nových lektorov terapie dotykom** a pripravili sme **8 nových lektorov** pre podporu vnímavého a rešpektujúceho kontaktného rodičovstva
- individuálne sme podporovali **18 laických poradcov**, ktorým sme poskytli supervíziu, odborný mentoring a podporovali sme ich v osobnom aj odbornom raste

Advokácii a lobingu sa venujeme už od svojho vzniku:

- aktívne sme sa zúčastňovali **zasadnutí Výboru pre deti a mládež** pri Rade vlády
- aktívne sme sa podieľali na činnosti **Koalície pre deti**, naša zástupkyňa sa stala členkou výkonnej rady. V koalícii sme zastrešovali predovšetkým témy sociálnoprávnej ochrany detí, napr. stanoviská k niekoľkým kauzám - necitlivé odnímanie maloletého Marca zo školy, Detský domov Peto, pripravovali sme otvorenie témy pozitívneho rodičovstva v kontexte presadzovania nulovej tolerancie k fyzickým trestom.
- pracovníci zo všetkých našich centier absolvovali **tréning právnej argumentácie** s JUDr. Evou Braxatorisovou v Bratislave, ktorého cieľom bolo zvýšiť zručnosti v advokácii práv klientov
- v komunikácii s Ústredím práce sme pripomienkovali niektoré opatrenia – napr. určenie priemerného počtu detí v profesionálnej rodine, interná norma
- podporili sme odbornými návrhmi, priamou angažovanosťou a poskytovaním služieb **rozvoj proroďinnej a na dieťa orientovanej komunitnej a regionálnej politiky v 8 samosprávach** (Prešov, Košice, Banská Bystrica, Žilina, Trenčín, Turzovka, Bratislava, Nitra)
- venovali sme sa **advokácii práv viacerých detí** aj za aktívnej participácie **advokátskych služieb PRO BONO** v spolupráci s Nadáciou Pontis a ďalšími advokátmi

Sieťovanie, šírenie a výmenu skúseností a vôbec spoluprácu všetkých hráčov v sociálnoprávnej ochrane detí vnímame stále naliehavejšie ako veľký a doteraz málo využitý zdroj pomoci rodinám:

- organizovali sme pravidelné **stretnutia spolupracujúcich odborníkov** v meste Žilina a Bratislava. Tieto stretnutia pomáhajú vytvoriť dobrú platformu pre spoluprácu, okruh účastníkov sa stále rozširuje.
- zorganizovali sme **4 supervízne stretnutia** pomáhajúcich profesionálov vo Zvolene – **Dve hlavy sú viac ako jedna**
- tému opustených detí sme prezentovali na pravidelnej konferencii **JUMP**
- na **kongrese neonatologických sestier** sme prezentovali projekt **Kufrík pre Kukulíka**, čo vyvolalo záujem o tému u zdravotníckych pracovníkov
- na konferencii na **UMB** sme vystúpili s príspevkom: **Perspektívy v ochrane detí v kontexte sociálnej práce**
- zorganizovali sme seminár o prevencii odoberania najmenších detí **Keď sa narodíš, máš žiť v rodine II**, na ktorom sa zúčastnilo **80 účastníkov** a **12 spíkrov**
- na našich pracoviskách sme na **odbornú stáž** prijali **20** nových pracovníkov z oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a **20** študentov z odboru sociálna práca

KUFRÍK PRE KUKULÍKA

Za zvlášť ohrozenú skupinu považujeme deti opustené v najútlejšom veku. To, ako je o dieťa postarané už od prvých hodín jeho života, môže mať rozhodujúci dopad na celý jeho život. Preto venujeme deťom opusteným ihneď po pôrode špeciálnu pozornosť a teší nás, že v tom nie sme sami.

S cieľom zmierňovať utrpenie najmenších detí vznikol **Kufrík pre Kukulíka**, pre deti, ktorých sa mamina vzdala ihneď po pôrode. Kufrík obsahuje fotku bábätka, list od sestričky, ktorá sa o neho starala, ručne vyšíty podbradníček, ponožky alebo iné drobnosti, ktoré pripravuje dobrovoľníčka, noviny z dňa narodenia bábätka. Súčasťou kufríka je aj pamätníček písaný v jazyku detí „liečivým“, terapeutickým spôsobom našou poradkyňou alebo psychologičkou.

Pamiatka na prvé dni života bude v budúcnosti pre dieťa významnou známkou toho, že neostalo celkom opustené, ale že od narodenia stretalo ľudí, ktorým na ňom záležalo. Pomôže tak **dieťaťu ale aj náhradným rodičom, ktorí budú mať na čo nadviazať**, keď budú raz s dieťaťom hovoriť o jeho minulosti.

Prvý Kufrík pre Kukulíka sa podarilo vytvoriť vďaka spolupráci s personálom Novorodeneckého oddelenia, vedúcim a odbornými pracovníkmi UPSVaRu v Banskej Bystrici a dobrovoľníčkou, ktorí spolupracovali jeho obsah. Myšlienku obohatenia starostlivosti o opustené bábätká šírimo ďalej a nachádzame nových ľudí ochotných na nej spolupracovať v radoch lekárov a sestier novorodeneckých oddelení (rezort zdravotníctva), pracovníkov UPSVaR (rezort sociálnych vecí), ako aj dobrovoľníkov (verejnosť).

2. RODINA V OHROZENÍ

Biologická mama dieťaťa, ktoré žije v pestúnstve, mu s mojou podporou napísala list a natočila videosprávu. Dieťa sa tak opäť „dotklo“ svojej mamy a mama jeho. Matka bola dojatá, že sa takto dá „nadviazať“ na prerhnuté, aj keď cez uzol. Mňa to povzbudilo. Nie ja som dôležitá v „liečbe“ dieťaťa - čo spravím, čo poviem - ale JEHO LUDIA. Či už s nimi žije alebo nežije, patria k nemu a ono k nim.

Danka Žilinčíková, Centrum Návrat v Banskej Bystrici

Pracujeme s veľmi mladou maminou a jej dvoma deťmi, z ktorých jedno mala už ako 14-ročná. Počúvame ju, oceňujeme, podporujeme, diskusiami usmerňujeme. Sprostredkovali sme jej tiež pomoc inej osoby, skúsenej mamy, ktorá jej odovzdáva svoje skúsenosti a zručnosti mamy.

Azda vďaka tomu všetkému si viac verí, učí sa, stojí pevnejšie na nohách, vie si vypýtať, čo potrebuje. Začala sa viac venovať deťom, sama, snaží sa im byť lepšou mamou. Viac sa s nimi hrá a trávia spolu viac spoločného a hlavne spokojného času.

Júlia Šimeková, Centrum Návrat v Žiline

Rodinám v kríze **poskytujeme systematickú sociálnopsychologickú pomoc**, väčšinou priamo u nich doma. Je to beh na dlhé trate, od nadviazania kontaktu, cez získanie dôvery, spoločné premýšľanie, čo rodine chýba a čo by jej pomohlo až k realizácii riešení. Často im chýbajú informácie, ale niekedy ešte viac psychická podpora, povzbudenie, rozvíjanie komunikačných zručností. Na Slovensku nie je možné odňať dieťa z rodiny pre jej zlú ekonomickú situáciu, tá sa ale veľmi často premietne do všetkých oblastí rodinného života a rodina začne „zlyhávať“ v rôznych oblastiach. Chýbajú nájomné a sociálne byty, nezamestnanosť je vysoká, exekučné konania motivujú rodičov pracovať na čierne. Existenčné problémy rodičov často tak zahltia, že im neostávajú kapacity venovať sa deťom, a tak nezabezpečia nielen fyzické potreby svojich detí ale ani tie psychické. A až vtedy sa o rodinu začne „zaujímať“ štát, obec, a iní zodpovední. Chýba včasná podpora pre rodiny v kríze, vyhľadávanie takýchto rodín a otvorená ponuka služieb pre ne.

Rodinám preto **radíme**, ale aj ich **sprevádzame pri kontakte s úradmi**, aby čo najviac krokov urobili sami. **Organizujeme podporné skupinové stretnutia** rodičov, pobyty pre deti i celé rodiny. **Poskytujeme dlhodobú podporu a pomoc aj tehotným ženám**, ktoré prežívajú ťažké životné obdobie a hrozí, že si dieťa nechajú vziať, vzdajú sa ho, alebo im bude odňať pre nedostatočnú starostlivosť. Rodinám, ktoré majú deti v detskom domove alebo pestúnskej rodine pomáhame s nimi **udržiavať kontakt** tak, aby to bolo pre deti pozitívne alebo im pomáhame **vytvoriť také podmienky, aby sa deti mohli vrátiť domov**.

- pomáhali sme **168 rodinám v kríze**, z čoho bolo v tomto roku **50 nových rodín**
- pripravili a realizovali sme **3 víkendové pobyty** pre rodiny v ohrození, ktorých sa zúčastnilo **16 rodín**
- **sprevádzali sme 12 žien obdobím tehotenstva**, aby sme predišli odňatiu ich detí do detského domova a aby sme predišli opusteniu dieťaťa, teda tzv. prvému násiliu, ktoré býva spáchané na dieťati (podľa WHO)

- naše služby mali dopad na **412 detí**
- rodinám sme poskytli **terénne sociálne služby**, sprevádzanie, sieťovanie odborníkov a advokácie ich práv (pre **4** rodiny **s 18** deťmi) a **terapeutické služby**: v **3** rodinách **s 3** deťmi **filiálnu terapiu**, v **4** rodinách **sandplay terapiu**, v **23** rodinách prácu **so životnou históriou a knihou života**, v **6** rodinách postupy **systemickej a naratívnej psychoterapie**, v **1** rodine **rodinnú mediáciu**, s **1** rodinou sme pracovali **FIO metódou** (Feuersteinovo inštrumentálne obohacovanie)

Typy problémov, ktoré sme riešili:

- takmer v každej rodine riešime finančnú situáciu, čo zahŕňa hľadanie a udržanie zamestnania, tvorbu rodinného rozpočtu, vybavovanie sociálnych dávok, riešenie dlhov a exekúcií a iné
- výchovné problémy - **38** rodín
- hrozba straty bývania - **26** rodín
- problémy mnohodedných rodín (4 a viac detí) – **22** rodín
- rodiny s deťmi v ústavnej starostlivosti - **21** rodín (**40** detí)
- rozvodová situácia - **17** rodín
- domáce násilie - **13** rodín
- rodič vo/po výkone trestu - **11** rodín
- závislosti - **11** rodín
- klient s psychiatrickou diagnózou – **4** rodiny
- náhla smrť rodiča (**2** rodiny)

3. RODINA, KTORÁ SA ROZHODLA PRIJAŤ OPUSTENÉ DIEŤA

Myslím, že sa mi celkom podarilo sprevádzať dva páry v príprave na ich ceste k rozhodnutiu osvojiť si rómske dieťaťko. Pričom prekážky, ktoré zdolali, i tie, s ktorými sa budú stretávať mi prišli a prídu veľké a náročné - vo svete premietajúcom svoje vlastné strachy a neistoty do tých slabších a zraniteľných. Na otázku, ako ochránim svoje dieťa v tomto svete, sama nepoznám odpoveď. Napriek či práve kvôli tomu si myslím, že ľudia, ktorí sa na túto cestu dávajú, sú odvážni, idú do toho s rozumom i srdcom. A my - ako takí sprievodcovia, studne, či oázy - môžeme byť pri tom.

Zuzana Kucharová, Centrum Návrat v Bratislave

Stáva sa, že za nami náhradní rodičia prídu s očakávaním - dovediem vám dieťa a vy ho opravte. Potešilo ma, keď som videla, že sa mi darí meniť prístup pestúnskej maminy. Vďaka tomu teraz spoločne s dcérou robia knihu života.

Denisa Ničíková, Centrum Návrat v Žiline

Ako subjekt akreditovaný Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytujeme záujemcom sociálnu, právnu a psychologickú **prípravu na náhradné rodičovstvo**. Niektorým deťom rodičia z rôznych dôvodov dokázali darovať život, ale nie potrebnú starostlivosť. Možno im chýbali schopnosti, možno podmienky, podpora príbuzných alebo komunity, zdravie. Mnohí by si priali, aby sa našli pre ich deti noví rodičia ale často nie sú pre potenciálnych náhradných rodičov dosť „atraktívne“ – sú rómskeho pôvodu, majú zhoršený zdravotný stav, alebo len veľa súrodencov.

Pre takéto deti **aktívne vyhľadávame rodiny** ochotné a schopné postarať sa o ne napriek znevýhodneniam, aby aj oni dostali šancu na zdravé detstvo a životnú perspektívu. Či už sú to bezdetné páry, jednotlivci s túžbou stať sa rodičmi alebo rodičia s vlastnými deťmi, ktorí našli kapacitu dať lásku a bezpečný domov ďalšiemu dieťaťu. Keďže do ich domova príde dieťa plné bolesti a strachu, ktoré prežilo ťažkú životnú skúšku – opustenie najbližšími – vieme, že „iba láska stačiť nebude“.

Preto im ponúkame rôzne formy **odbornej pomoci a špecializovaných programov, terapie a vzdelávania** zamerané na zlepšenie vzájomného pripútania, liečbu psychickej deprivácie a dopadov traumy na dieťa. Snažíme sa o **partnerský, profesionálny, individuálny a rešpektujúci prístup**. Našou filozofiou je **vytvárať bezpečie pre rodinu**, tým že naši odborníci sú jej dlhodobo k dispozícii.

V špecifických prípadoch **sa snažíme nadviazať spoluprácu s biologickou rodinou dieťaťa**. Náš cieľ je, aby biologickí príbuzní udržiavali s dieťaťom pozitívny a zmysluplný kontakt.

- pripravili sme **83 žiadateľov na adopciu a pestúnstvo**, aktualizovali sme prípravu ďalším **61 žiadateľom**
- poskytovali sme dlhodobé odborné poradenstvo **200 náhradným rodinám**, ktoré sa starajú o **347 prijatých detí**, v rôznych témach vrátane FASD

- **30 znevýhodneným deťom** sme aktualizovali údaje v databáze, aby sme zvýšili ich **šancu nájsť rodinu** a **2** sme našli novú rodinu
- venovali sme špeciálnu pozornosť **rozvoju starostlivosti o opustených novorodencov** a naštartovali sme projekt Kufřík pre Kukulíka
- **sprevádzali sme 8 detí** a ich nových rodičov v prvých mesiacoch ich vzájomného spolužitia
- poskytli sme **210 poradenských a informatívnych rozhovorov** prostredníctvom telefonickkej **Infolinky nielen o adopcii** a **240 poradenských rozhovorov** prostredníctvom **interaktívnej web poradne a mailovej poradne**
- uskutočnili sme **5 vzdelávacích seminárov** pre rodičov, ktoré absolvovalo 28 náhradných rodičov
- zrealizovali sme **8 víkendových pobytov** pre **64** náhradných rodín
- vedíme alebo podporujeme **Kluby náhradných rodín**, ktoré sa stretávajú v **16 mestách** v spolupráci s Asociáciou náhradných rodín

Rôzne terapie a služby pre deti a rodiny sme poskytli v **124 rodinách**, v ktorých žije viac ako **150 detí**:

- práca so životnou históriou a knihou života: **32** rodín s **38** deťmi
- dotyková terapia: **26** rodín so **28** deťmi
- rodinná mediácia: **13** rodín
- filiálna terapia: **11** rodín s **11** deťmi
- sandplay terapia: **11** rodín s **11** deťmi
- facilitácia kontaktu s biologickou rodinou: **5** rodín
- iné terapeutické prístupy (systemická, naratívna, hrová terapia,...) – spolu **26** rodín s **32** deťmi

Teším sa z rodiny, ktorá nám zavolała a riešila problém svojho prijatého syna v škôlke, ako tam plače a nechce tam byť a ako sa to všetko odráža na situácii aj doma v rodine. Teším sa, že sa ozvali, že sú otvorení, ochotní robiť zmeny. Nechali sa povzbudiť k rozhodnutiu, aby ho už do škôlky nedávali (hoci iní rovesníci tam už chodia). Uverili tomu, že preňho škôlka ešte nie je to správne miesto a že potrebuje prehĺbiť pocit bezpečia. Teraz vytvárajú preňho (a ešte mladšieho brata) viac pokoja a bezpečia. Doma. Cez seba.

Teší ma aj to, že sa predsa len otvorili téme životnej histórie ich prijatého dieťaťa. Rozhodli sa s našou podporou prebádať viac jeho príbeh, aby mu ho vedeli preňho zmysluplne a citlivo rozprávať, a tak mu pomôcť ho postupne porozumieť a spracovať aj emočne. Je to na ceste, ale to odhodlanie a presvedčenie, že to má význam ich už (hádám) z tej cesty nepustí. Chcú sa po nej spolu s ním vydať pripravenejší a istejší touto citlivou témou. Aby sa raz chlapec (a neskôr aj brat) mohli spolu tešiť z poznania svojho príbehu a všetkých dôležitých ľudí v ňom. Aby vedel, kto je, odkiaľ pochádza, kto boli a sú jeho ľudia – to je základ pre to, aby bol na svete rád a vedel sa takto posilnený popasovať so všetkými výzvami života.

Zuzana Nováková, Centrum Návrat v Bratislave

ODĽAHČOVACIA SLUŽBA

Rodiny, ktoré prijali deti so špeciálnymi potrebami, potrebujú odborné služby, ale nielen to. Dlhodobá a náročná starostlivosť o deti prináša niekedy únavu, vyhorenie, niekedy aj frustráciu alebo neistotu, či všetko ide tak, ako má. V takej chvíli **rodičia potrebujú cítiť podporu a dostať praktickú pomoc** svojich blízkych, susedov, ľudí z okolia, z komunity, v ktorej žijú. Na regeneráciu síl, ale aj vzťahu s deťmi prospieva, keď sú rodičia oddýchnutí a keď si od detí (a deti od nich) môžu vziať na chvíľu „voľno“. Na to aby si oddýchli, aby sa niečo učili alebo, a to je veľmi dôležité u párov, budovali svoj partnerský vzťah. Deti potrebujú, aby sa im niekto venoval pri učení alebo postrádajú vzťah s ujom či tetou, starými rodičmi či staršími súrodencami, ktorí by pre ne mohli byť vzorom. Niektoré rodiny majú takúto podporu prirodzene vo svojom okolí či širšej rodine ale mnohé nie.

V minulom roku sme veľa pozornosti venovali tzv. „**odľahčovacej službe**“, hľadali sme ľudí ochotných **nadviazať vzťah s deťmi** z konkrétnej náhradnej rodiny, aby sa im mohli **pravidelne venovať** a vytvorili tak **oddychový priestor pre rodičov a priniesli nové impulzy deťom**.. Ukázalo sa, že v tejto službe sa môžu dobre uplatniť nielen **mladí dobrovoľníci**, s ktorými sme mali už skôr skúsenosti, ale aj **ľudia v zrelom veku, celé rodiny a dôchodci**, ktorí majú sily a chuť venovať sa deťom a odovzdať im kus svojich životných skúseností a hlavne im **ponúknuť svoj vzťah**.

Hľadali sme **spôsoby, ako dobre nastaviť kontakt medzi „odľahčovačom“ a rodinou**, aby sa v ňom všetci cítili slobodní a aby bol bezpečný a obohacujúci pre deti a ako byť v tomto procese všetkým oporou. O pestúnstve a odľahčovacej službe sme hovorili s mnohými ľuďmi osobne a bola aj témou Adventného večera v televízii.

V tejto oblasti vidíme veľký **potenciál pre ďalší rozvoj náhradnej rodinnej starostlivosti, hlavne pestúnstva**, ktoré je pre pestúnskych rodičov záťažovejšie, ale nie nezvládnuteľné, pokiaľ v ňom dostanú podporu. Ak by sa podarilo odľahčovaciu službu a ďalšie potrebné odborné služby dostať do systému náhradnej rodinnej starostlivosti a garantoval by ich každej náhradnej rodine štát či obec, veríme, že by sa ľahšie hľadali pestúnske rodiny pre ďalšie deti, ktoré inak vyrastajú v inštitúciách aj dlhé roky.

Odľahčovacia služba je zároveň dobrý **priestor pre ľudí, ktorým deti žijúce bez vlastných rodičov nie sú ľahostajné**, radi by sa im nejakým spôsobom venovali, ale nemajú priestor, kapacity alebo životnú situáciu vhodnú na to, aby si ich sami vzali do pestúnstva či adopcie.

4. DETI A MLADÍ

Stretnutiami, rozhovormi a uvádzaním príkladov z praxe v práci s mladými sa nám podarilo znížiť očakávania rodičov voči synovi v oblasti fajčenia a povýšiť vzťah nad potrebu, očakávanie nefajčiť. Chalanisko je teraz schopný hovoriť pravdu, menej klame a nezamlčuje rôzne skutočnosti zo života. Podarilo sa nám tak posilniť vzájomnú dôveru medzi pestúnom a synom.

Peter Fudaly, Centrum Návrat v Prešove

Deti a mladí z rodín v ohrození i z náhradných rodín majú za sebou často ťažkú minulosť poznačenú stratami, traumami či strádaním a mnohí z nich niečo podobné prežívajú aj v súčasnosti. Nie je žiadnym prekvapením, že tieto boľáčky sa začínú prejavovať aj v ich správaní. Dostávajú sa tak do rôznych rizikových situácií a zároveň sa stávajú dennodennou výzvou pre rodičov, učiteľov či iných odborníkov. Ústavné riešenia sú už v dnešnej dobe považované za posledné možné, ale napriek tomu sa k nim u týchto detí v staršom veku, žiaľ, neraz pristupuje. Ponúkame pre nich rôzne **nízkoprahové aktivity** či **podporné skupiny** zamerané na špecifické problémy a vek detí, o. i. aj **program rozvoja sociálnych kompetencií ART**. S viacerými mladými **pracujeme individuálne, podľa ich potrieb** a poskytujeme im **sociálnopsychologické poradenstvo, hrovú terapiu** či podnetný voľnočasový program. **Podporujeme ich participáciu na zmenách** v oblasti ochrany detí, chceme, aby bolo počuť ich hlas, pretože často sami veľmi dobre vedia vyjadriť, čo potrebujú, čo im pomáha a čo nie.

Riešime s nimi rôzne situácie, ako napr. **právne ukončenie náhradnej rodinnej starostlivosti** a praktické **osamostatnenie sa** od náhradnej alebo vlastnej rodiny, **tehotenstvo**, začínajúce **rodičovstvo**, vybavovanie rôznych **právnych úkonov**, začleňovanie sa do **pracovného procesu a spoločenského života** ale veľkou témou je aj **pátranie po svojich koreňoch** a premýšľanie o svojej minulosti.

- sprevádzali sme **21 mladých dospelých alebo dospievajúcich** v rôznych špecifických situáciách, **4 mladým** sme poskytli **terapeutickú podporu**
- podporili sme aktívnu účasť dievčiny z náhradnej rodiny na európskej konferencii v Bruseli venovanej aktívnemu zapojeniu detí a mladých ľudí do politík pre nich
- zorganizovali sme stretnutie pre **mladých ľudí po ukončení náhradnej starostlivosti**, kde sme spolu s nimi bilancovali ich skúsenosti a spolu s NDS sme zorganizovali **2 semináre o finančnej gramotnosti pre 12 mladých ľudí**
- realizovali sme **nízkoprahové aktivity pre 37 detí** (Klub Binec v Prešove), v **9** niektorých prípadoch sme pracovali aj s ich rodinami a v Žiline a okolí sa realizoval v pravidelných celoročných aktivitách **rozvojový program Pygmalion pre 15 detí** z náhradných rodín a rodín v kríze

- zrealizovali sme letné pobyty pre **49 „mlaďasov“**
- so 7 mladými ľuďmi **sme spísali ich príbeh a vytvorili profily**, ktoré môžu byť inšpiráciou pre iných mladých ľudí z náhradných rodín a rodín v ohrození
- viac ako **60 dobrovoľníkov** sa tvorivo a so zánietením **venovalo desiatkam detí** skupinovú aj individuálnou formou na Kluboch náhradných rodín, víkendových pobytoch, v nízkoprahu alebo návštevou detí v rodine a pri odľahčení náhradných rodičov, niektorým z nich sme poskytli mentoring
- zorganizovali sme **vzdelávanie**, ktorého sa zúčastnilo **14 nových dobrovoľníkov**

5. ŠIROKÁ VEREJNOSŤ

Ku komunikácii našich tém voči verejnosti pristupujeme citlivo a profesionálne. V úzkej spolupráci s kreatívnymi ľuďmi a umelcami hľadáme zaujímavé spôsoby, ako **zvyšovať citlivosť ľudí pre ozajstné potreby detí, otvorenosť pre prijatie dieťaťa a zvyšovať toleranciu okolia voči rodinám**, ktoré opustené dieťa prijali a k potrebám rodín, ktoré sa snažia prekonať kritické obdobie a vytvárať dobrý domov pre svoje deti. Chceme posilňovať rodičovské zručnosti všetkých rodičov.

Aby sme oslovili nové okruhy ľudí, ktorí porozumejú nášmu posolstvu, otvárame sa novým formám komunikácie. Využívame široké spektrum prostredí a nástrojov: **diskusie, eventy, výstavy, dokumentárne filmy, spoty, rozhlas, televíziu, internet či tlač**. Organizujeme interaktívne happeningy a kampane a zúčastňujeme sa **festivalov**. Snažíme sa **vyvolať diskusiu a zamyslenie a motivovať ľudí k aktívnemu zapojeniu** nielen počas Vianoc a nárázových mediálnych charitatívnych projektov, kde neraz prevažuje emocionálne vydieranie.

- uverejnili sme články v časopisoch **Slovo** (pravidelný stĺpček a rozhovor), Zvolenské noviny a **Nebyť sám** (časopis o náhradnom rodičovstve) a o náhradnom rodičovstve sme hovorili v Slovenskom Rozhlase, v Rádiu Regina, Lumen a v Slovenskej televízii (relácia o Kufříku pre Kukulíka)
- v spolupráci s **IKEA** sme širili témy **spoločného rodinného života**: nakupujte spolu, oslavujte spolu, pestujte a zavárajte spolu a na pôde obchodného domu sme sa zúčastnili podujatí **Festival nápadov**, kde naše stanovište **Pestujte spolu** navštívilo viac ako **50 rodín** a **Midsommar**, kde na stanovište **Zavárajte spolu** zavítalo vyše **60 rodín**. V obchodnom dome sme uviedli aj našu **výstavu fotografií**
- na viacerých miestach sme uviedli výstavu **Byť (s) rodičom, aj keď...**
- spoluorganizovali sme **9 dní o tom** (9-dňový Festival o rodičovstve, tehotenstve, výchove a vzťahoch) v Banskej Bystrici
- v **programe Slovensko Advent 2016** v RTVS sme vystúpili s témou pestúnskych rodín a odľahčovacej služby pre ne
- vydali sme prvú interaktívnu knižku pre deti, ktorých rodičia sa rozvádzajú alebo rozchádzajú: **Ako sa môže meniť rodina** a knižku k tejto téme pre rodičov: **Aby rozchodili váš rozchod**, ktorá im pomáha lepšie pochopiť prežívanie ich detí. Dotlačili sme niekoľko ďalších cenných publikácií: Nádej na uzdravenie, Rob(i)me knihy života, Rodič ako detské ihrisko, Vieš kto si?. Celú našu ponuku nájdete na www.navrat.sk v sekcii naše publikácie.
- vo Zvolene sme s náhradnými rodinami mali **Rodinný piknik** a zapojili sme sa do akcie **maľovanie kontajnerov**, viedli sme diskusiu s témou **Otec a syn, učiteľ a žiak** v Banskej Bystrici, pozvali sme rodiny na **4 diskusné večery VIP pri čaji** v Prešove a v Bratislave sme pozvali našich priateľov, partnerov a rodiny na **Deň s Návratom**
- zapojili sme sa do medzinárodnej akcie **Restaurant day „Hrnček var“** s témou Výzva inakosti

- v rámci aktivít Koalície pre deti Slovensko sme sa zúčastnili 3. ročníka **kampane Počúvajte deti, Bubnovačkou vo Zvolene** aj odbornými aktivitami. 17-ročná Tereza z náhradnej rodiny sa zúčastnila medzinárodnej konferencie Eurochild - **Na deťoch záleží**
- náš web www.navrat.sk zaznamenal **51 000 návštevníkov** a na www.facebook.com/navrat.sk sme **zdieľali s viac ako 2 300 priateľmi** príbehy z našej dennej praxe a uverejňovali pozvánky na naše podujatia, o téme FAS komunikujeme aj vo fcb komunite **FASD SK**

MÁŠ TO V SEBE!

Každý dospelý človek má v sebe akýsi automatický mechanizmus, ktorý sa spustí, keď vidí dieťa v ohrození života, ktorý vedie k tomu, že dieťaťu bez dlhého premýšľania pomôžeme. Je to dôležitá vnútorná výbava ľudí, o jej význame pre všetky deti ale zvlášť pre deti, ktoré nežijú s vlastnými rodičmi sme začali hovoriť v minulom roku a budeme pokračovať aj v nasledujúcich.

V roku 2016 sme o téme hovorili v kampani **Máš to v sebe!**:

- natočili sme **3 spoty Máš to v sebe!** a šírili sme ich na www.mastovsebe.sk, sociálnych sieťach, webstránkach spolupracujúcich organizácií, v lokálnych médiách, kinách a outdoor reklamou
- zapojili sme sa do žilinského **festialu InterNos**, kde sme zrealizovali **experiment s kočíkom s plačúcim dieťaťom**, natáčali sme reakcie okoloidúcich na osamelý kočík, z ktorého znel detský plač a hovorili sme s ľuďmi o ich motivácii zastaviť sa a zareagovať ale aj o obavách brániacich im v tom, z experimentu vznikol **krátky dokumentárny film** v spolupráci s Docdogs
- na festivale **Pohoda** sme v Optimistane Nadácie Orange v diskusii privítali pestúnsku rodinu, hovorili sme **o motivácii pestúnov** a o tom, **čo prinieslo pestúnstvo** pestúnskej rodine, v ktorej vyrastali aj biologické deti a čo prinieslo teraz už dospelaj pestúnskej dcére
- tému **Máš to v sebe!** sme komunikovali v regiónoch na rôznych menších stretnutiach, diskusiách, kluboch náhradných rodín

FINANČNÁ SPRÁVA

SÚVAHA K 31. 12. 2016

ÚČET	AKTÍVA	PASÍVA
*021 Budovy, haly a stavby	314 674,90 EUR	
*023 Dopravné prostriedky	47 860,48 EUR	
*081 Oprávky k budovám, halám a stavbám	-18 961,64 EUR	
*083 Oprávky k dopravným prostriedkom	-40 336,51 EUR	
*112 Materiál na sklade	14 503,45 EUR	
*211 Pokladňa	3 571,65 EUR	
*213 Ceniny	1 273,60 EUR	
*221 Peniaze na BÚ	158 679,45 EUR	
*311 Odberatelia	0,00 EUR	
*314 Poskytnuté prevádzkové preddavky	176,90 EUR	
*315 Ostatné pohľadávky	32 878,92 EUR	
*321 Dodávatelia		2 842,91 EUR
*323 Krátkodobé zákonné rezervy		14 793,80 EUR
*325 Ostatné záväzky		660,88 EUR
*331 Záväzky voči zamestnancom		775,32 EUR
*333 Ostatné záväzky voči zamestnancom		447,60 EUR
*335 Pohľadávky voči zamestnancom	7,20 EUR	
*336 Záväzky voči poisťovniam	62,46 EUR	
*341 Daň z príjmu		21 921,94 EUR
*342 Daň zo závislej činnosti	0,00 EUR	-504,65 EUR
*346 Dotácie a ost. zúčt. so štát. rozpočtom	0,00 EUR	
*348 Dotácie a ost. zúčt. s rozpočtom orgánov samospráv	0,00 EUR	
*381 Náklady budúcich období	987,00 EUR	
*384 Výnosy budúcich období		209 858,81 EUR
*385 Príjmy budúcich období	40,00 EUR	
*391 Opravná položka k pohľadávkam	-5 176,00 EUR	
*412 Fondy organizácie		2 793,53 EUR
*427 Ostatné fondy		265,55 EUR
*428 Nerozdel. zisk, strata min. rokov		124 554,64 EUR
*431 Hospodársky výsledok v schvaľ. konaní (zisk)		129 107,98 EUR
*472 Sociálny fond		2 723,55 EUR
SPOLU	510 241,86 EUR	510 241,86 EUR

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT K 31. 12. 2016

ÚČET		NÁKLADY	VÝNOSY
*501	Materiálové náklady	20 875,88 EUR	
*502	Spotreba energie	3 558,72 EUR	
*511	Opravy a údržba	3 961,21 EUR	
*512	Cestovné	3 492,86 EUR	
*518	Ostatné služby	91 366,36 EUR	
*521	Mzdové náklady	216 346,79 EUR	
*524	Zákonné sociálne poistenie	76 073,47 EUR	
*527	Zákonné sociálne náklady - sociálny fond	7 874,14 EUR	
*532	Daň z nehnuteľnosti	430,07 EUR	
*538	Ostatné dane a poplatky	1 578,46 EUR	
*542	Ostatné pokuty a penále	305,90 EUR	
*543	Odpísanie pohľadávky	0,42 EUR	
*545	Kurzové straty	0,01 EUR	
*546	Dary	6 891,83 EUR	
*549	Iné ostatné náklady	3 228,10 EUR	
*551	Odpisy DNM a DHM	15 762,54 EUR	
*552	Zostatková cena predaného DNM a DHM	2 075,64 EUR	
*554	Predaný materiál	1 501,90 EUR	
*591	Daň z príjmu	22 070,96 EUR	
*602	Tržby z predaja služieb		0,00 EUR
*644	Úroky z účtov v banke		785,52 EUR
*645	Kurzové zisky		0,09 EUR
*646	Prijaté dary		1 000,00 EUR
*647	Osobitné výnosy		2 311,84 EUR
*649	Iné ostatné výnosy		18 438,72 EUR
*651	Tržby z predaja DNM a DHM		153 000,00 EUR
*654	Tržby z predaja materiálu		3 612,29 EUR
*662	Prijaté príspevky od právnických osôb		181 284,34 EUR
*663	Prijaté príspevky od fyzických osôb		34 694,03 EUR
*664	Prijaté členské príspevky		0,00 EUR
*665	Príspevky z podielu zaplatenej dane		35 934,64 EUR
*691	Dotácie		175 441,77 EUR
SPOLU		477 395,26 EUR	606 503,24 EUR
ZISK		129 107,98 EUR	

PREHLAD HOSPODÁRENIA 2016**Výdavky**

Režijné náklady súvisiace so službami pre rodiny a deti (nájomné, energie, cestovné, telekomunikačné náklady, náklady na pobyty rodín, terapeutické pomôcky, nákup pomôcok na kluby náhradných rodín, informačné materiály, kancelársky materiál)	95 603,20 EUR
Mzdové náklady a honoráre za služby rodinám a deťom	228 428,79 EUR
Zákonné sociálne a zdravotné poistenie	80 326,47 EUR
Ostatné náklady (vzdelávanie zamestnancov, tlač publikácií, spracovanie účtovníctva, poistenie majetku, odpisy, bankové poplatky, daň z nehnuteľnosti)	39 649,01 EUR
Náklady na mediálne a fundraisingové kampane	11 316,83 EUR
Daň z predaja majetku**	22 070,96 EUR
SPOLU	477 395,26 EUR

Príjmy

Príjem z podielu zaplatenej dane*	35 934,64 EUR
Samosprávne kraje (Prešovský, Banskobystrický, Bratislavský, Trnavský, Žilinský)	88 172,82 EUR
Mestá a obce (Žilina, Banská Bystrica, Prešov)	13 028,04 EUR
Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (Stará Ľubovňa, Košice, Žilina, Martin, Banská Štiavnica, Námestovo, Malacky)	65 823,88 EUR
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	21 500,00 EUR
Nadácia Orange	18 000,00 EUR
IKEA	22 114,00 EUR
Iné nadácie (Nadácia pre deti Slovenska, Nadácia Pontis, Nadácia Markíza, Nadácia SLSP a iné)	98 941,77 EUR
Dary od fyzických osôb	34 694,03 EUR
Dary od právnických osôb	29 145,60 EUR
Predaj majetku	153 000,00 EUR
Ostatné príjmy (príspevky od klientov za jednotlivé služby, predaj publikácií, úroky z bankových účtov, členské)	26 148,46 EUR
SPOLU	606 503,24 EUR

*V roku 2016 bolo organizácii poukázaných 81 344,66 EUR z podielu zaplatenej dane.

Suma 35 934,64 EUR (viď tabuľka Príjmy) zodpovedá účtovnému spôsobu vykazovania príjmov z podielu zaplatenej dane (t.j. príjem z podielu zaplatenej dane prijatý v roku 2016, ktorý bol použitý na úhradu nákladov na činnosť organizácie v roku 2016.)

** V roku 2016 sme zakúpili pre Centrum Návrat Bratislava nový kancelársky priestor v sume 229 000,- EUR.

Pôvodný kancelársky priestor Centra Návrat Bratislava bol predaný fyzickej osobe v novembri 2016.

- Organizácia nevynaložila žiadne náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja.
- Organizácia vykonávala činnosť tak, že nevznikli žiadne negatívne dopady na životné prostredie.
- Organizácia nemá organizačnú zložku v zahraničí.
- Organizácia v roku 2016 nenadobudla žiadne obchodné podiely ani akcie.
- Činnosť organizácie nemá vplyv na zmenu zamestnanosti.
- Významné riziká a neistoty, ktorým je organizácia vystavená sú: nie sme si vedomí žiadnych významných rizík.
- Po skončení účtovného obdobia nenastali žiadne udalosti osobitného významu.

CENTRÁ PRE NÁHRADNÚ RODINNÚ STAROSTLIVOSŤ A CENTRÁ POMOCI RODINE

Návrat / Centrum Návrat v Bratislave

Pluhová 1, 831 03 Bratislava

(do augusta 2016: Šancová 42, 811 05 Bratislava)

tel.: +421 252 444 361, sanácia rodín: +421 918 111 155

navrat@navrat.sk

Poradenské miesto v Trnave

Trhová 2, 917 01 Trnava

mob.: +421 917 649 478

navrat@navrat.sk

Centrum Návrat v Prešove

Svätoplukova 12, 080 01 Prešov

tel., fax: +421 517 711 679, +421 918 391 019, +421 918 653 818-9

navratpo@navrat.sk

(terénne služby poskytuje aj v Bardejove)

Centrum Návrat v Banskej Bystrici

Námestie SNP 16 (Beniczského pasáž) , 974 01 Banská Bystrica

(do februára 2016: Dolná 9, 974 01 Banská Bystrica)

tel., fax: +421 484 143 897, +421 907 518 180, +421 918 653 817

navratbb@navrat.sk

Centrum Návrat v Žiline

Republiky 31, 010 01 Žilina

tel., fax: +421 417 234 273, +421 907 706 523

navratza@navrat.sk

Poradenské miesto v Soblahove, Trenčín

mob.: +421 907 706 523

Aktuálne kontakty na **Kluby náhradných rodín** nájdete na www.navrat.sk.

Infolinka nielen o adopcii: +421 907 80 80 80

www.navrat.sk

Bankové údaje:

Sberbank Slovensko

Číslo účtu IBAN: SK14 3100 0000 0040 0045 8116

SWIFT: LUBASKBX

IČO: 31746209

Návrat, o.z. je registrované na MV SR pod číslom VVS/1 – 900/90-10539.

Návrat poskytuje služby ako akreditovaná organizácia na základe rozhodnutí MPSVaR SR č. 8386/2016-

M_OSSODRAK zo dňa 2. 5. 2016 a predĺženie č. 5151/2016-M_OSSODRAK-1 zo dňa 31. 3. 2016, ktorým sa

predlžujú rozhodnutia č. 1993/2006-I/21 AK zo dňa 28. marca 2006 a č. 28630/2006-I/21 AK zo dňa 22. decembra 2006.

POĎAKOVANIE ZA POMOC A SPOLUPRÁCU

Ďakujeme všetkým, ktorí nám akoukoľvek pomocou uľahčujú prácu a umožňujú venovať sa tomu, čo považujeme za svoju úlohu, všetkým, čo nám pomáhajú udržiavať v chode naše počítače, webstránky, priestory alebo nám pomáhajú priamo v práci s deťmi a rodinami.

Zvláštne poďakovanie patrí:

Evelýna Balázsová
Jana Baňasová
Lucia Baková
Blanka a Vojto Bakovci
Rišo Baranič
Zuzana Bebčáková
Slavo Benčok
Michaela Bendáková
Manželia Bendákovci
Svätopluk Betina
Michal Béreš
Slavomír Bodis
Alžbeta Brozmannová
Anna Cabadajová
Ján a Silvia Čorbovci
Martin Dubovský
Miroslava Dubovská
Iveta Ďurišová
Pani Ficeková
Lucia a Andrej Foltínovci
Renáta Frenková
Rodina Garajová
Rastislav Gálik
Iveta Geljenová
Andrea Gorejová
Rodina Gregorovcov
Anna Gýmešová
Vladimíra a Adrián Hanusovci
Peter Harum
Zuzana Harvišová
Monika Hasíková
Oľga Hátasová
Alfonz Haviar
Tomáš Hettych
Beáta Hirt
Jana Horecká
Ján Hornáček
Barbora Chabanová
Zuzana Illyová
Marcel Imrišek
Ľubomír Ivan
Janka Izraelová
Peter Janiga

Andrej Jankuliak
Matej Kapusta
Zita Kebísková
Rodina Kebluškovcov
Rodina Kobydovcov
Ivan Koníček
Beáta Konkoliová
Ružena Košťálová
Barbora a Pavol Kotešovskí
Tibor Kovacs
Michal Kováčik
Ladislav Kossár
Bernadeta Košíková
Jakub Kratochvíl
Ľudmila Kulhániová
Lena Kušnieriková
Mirka Lacová
Martina Laskovičová
Agnes Lálová
Dalibor Liška
Dávid Machajdík
Peter Majchrák
Patrik Malov
Alžbeta a Juraj Marendiakovci
Renáta Matejová
Michaela Melová
Zuzana Mojžišová
Jeanette Motlová
Eva Mrenicová
Anna Odzganová
Filip Pacalaj
Petronela Petrus
Tomáš Peťko
Martina Piatriková
Daniela Pokorná
Daniel Pokorný
Nika Poláková
Juraj Poliak
Zuzana Polomová
Danka a Peter Popluhárovci
Marián Preis
Vladimír Randa
Mekky Randuška
Milan Rejko
Lenka Rovňanová
Radka Rybanová
Ľubo Samák
Iveta Straková
Veronika Strákošová
Anička Sýkorová
Michaela Šavrnichová
Niko Šmál

Janka Šolcová
Roland Šoltés
Ľubica Špírková
Barbora Špalková
Zuzana Šplhová
Martin Štoffa
Juraj Šulík
Marek Šulík
Miriam Švarcová a Natália
Karol Takáč
Jana Turmanová
Hilveliisa Ukkonen
Rodina Vagnerovcov
Branislav Vavrek
Jaro Vojtek
Juraj Végh
Rodina Všetickovcov
Iva Zacharová
Ladislav Závodský
Zuzana Zimová
Manželia Zlochovci
Milan Zvada
Martin Žiak
Marek Žifčák

Advokátska kancelária JUDr. Evy Braxatorisovej
Advokátska kancelária JUDr. Róberta Faturu
Zamestnanci Schneider Electric Slovakia
FBE Bratislava, s.r.o.
Termotechna, a.s.
Stredoslovenská energetika, a.s.
Centrum nezávislej kultúry Záhrada Banská Bystrica
Kaufland, s.r.o., pobočka Bardejov
Relevant, n. o.
Zbor Cirkvi bratskej v Banskej Bystrici
Doma u Kapucínov, n. o.
OILPartner, s.r.o.
Zamestnanci SLSP v Bratislave a Banskej Bystrici
Študetská právna poradňa pri Právnickej fakulte UK v Bratislave
Zamestnanci Quintiles, s.r.o.
Expreska/Lady FitSpot, s.r.o.
Poistovňa Slovenskej Sporiteľne, a. s.
Trebor, s. r. o.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali finančne či prakticky na kúpe našich nových priestorov v Bratislave či pomohli so samotným sťahovaním.

Špeciálne poďakovanie patrí všetkým dobrovoľníkom, bez ktorých by sme niektoré naše služby nemohli poskytovať, neoceniteľní sú na Kluboch, pobytoch aj v individuálnej práci v rodinách.

POĎAKOVANIE ZA FINANČNÚ PODPORU

Zvláštne poďakovanie patrí tým, ktorí podporujú *trvalý návrat pravidelne:

AK Zahradník
Lubomír Ambróz
Igor André
Lucia Baková
Veronika a Jozef Balážovci
Juraj Balogh
Bohuslava Banová
Jaroslava Bendáková
Tomáš Bene
Michal Béreš
Andrea Berger
Martina a Svätopluk Betinovci
Mark Vladimír Bezák
Helena Bilčáková
Róbert Bíroš
Daniel Blonski
Ivana Boledovičová
Jana Capeková
Gabriela Čaklošová
Eva Čobejová
Katarína Daňová
Kristína Darnadyová
Júlia Dlasková
Mária Drozdová
Miroslav Droždiak
Milan Duša
Pavel Dvornák
Žofia Filagová
Marta Filková
Rastislav Gálik
Juraj Gomory
Ján Gregorec
Anna Gutýánová
Pavol Habala
Mária Halušková
Elena Hanáčková
Oľga Hatašová
Beáta Hirt
Jana Hlinková
Milan Hošek
Pavel Hrica
Petra Hricová
Zuzana Hromádková
Ján Hubáč
Marek Hubinský
Peter Hubinský
Ivana Hučková

Magdaléna Hugecová
Jana Chrappová
Monika Chválniková
Magdaléna a Marcel Imriškovci
Tatiana Ivanická
Mária Ivanková
Tatiana Jancová
Petra Jarošová
Tomáš Ješko
Matúš Ježo
Ľudmila Ježová
Martin Joniak
Miroslav Jurík
Andrea Kalafutová
Viera Kamenská
Lívia Kaňuková
Ján Kianička
Pavol Kňaze
Peter Kočalka
Igor Kočiš
Katarína a Vladimír Kočkovci
Peter Kolenčík
Jana Komáriková
Darina Kotlárová
Alena Kotvasová
Leona Kovácsová
Veronika Kovácsová
Adriana Krajčiová
Ivana Krátka
Peter Krčah
Stanislav Kret
Ivana Kučerová
Matúš Kyčina
David Laco
Zuzana Lafférsová
Ľubomír Lanátor
Mária Lasčeková
Martin Lovás
Martina Mackaničová
Dana Macková
Daniel Machajdík
Ján Machajdík
Eva Majerníková
Peter Majchrak
Alexandra a Vladimír Maňkošovci
Marta Marenčáková
Lenka Marenčíková
Alžbeta a Juraj Marendiakovci
Pavel Maša
Miroslav Matušek
Zuzana Mazanová
Ľubomír Melna

Jana Miháliková
Peter Mihalovič
Jana a Peter Mihalovičovci
Martin Mojžiš
Zuzana Mojžišová
Pavel Mokráň
Attila Molnár
Jana Moravčíková
Štefan Murán
Daniel Nagaj
Martin Očkáš
Michal Ohrablo
Martin Olšina
Štefan Ondrišák
Eva a František Ondrovci
Martin Oros
Joseph Paice
Andrea a Peter Paľagovci
Danica Paprnáková
Alexandra Pavlíčková
Alena Peničková
Tomáš Petko
Zuzana Petrincová
Andrea Pichlerová
Alexander Plaencner
Jozef Plavčan
Jozef Pobjecký
Daniela Pokorná
Zuzana Polomová
Viera Polomová
Peter Popluhár
Juraj Rayman
Regadis
Milan Rejko
Veronika Remišová
Madla a Igor Rjabininovci
Alica Rosová
Róbert Rothenstein
Ľuboš Rusnák
Anna Ruszová
Michaela Salyová
Vladimír Sedmohradský
Olga Shaw Coulton
Jana Schaleková
Alexandra Skalakova Kusnyerova
Drahošlav Slíž
Monika Smolová
Soňa Stajančová
Zuzana Studená
Viktor Stupka
Danka Suchá
Samuel Surkoš

Martin Sustrik
Alžbeta Szendreyová
Miroslava Šáchová
Erika Škultétyová
Roland Šoltés
Lucka Šoltýsová
Mikuláš Šostronek
Ivana Štrauchová
Jana Šurínová
Zuzana Šuteková
Mária Talapková
Andrea Tetáková
Miroslav Torous
Ján Trník
Tomáš Turanský
Lenka Ulianková
Erika Vagacová
Štefan Voško
Martina Vozárová
Marek Všeticka
Ľubica Vyhnánková
Juraj Weisz
Vladimír Zoričák
Lenka Žampáková
Zuzana a Michal Žarnayovci
Veronika Železníková

Ďakujeme tým, ktorí nás podporili jednorazovo vyššou sumou:

Mária Babocká
Tomáš Bednár
Rastislav Gálik
Jakubíkovci
Tomáš Ješko
Zuzana Kadlec
pán Krajči
Jana Kučerová
Jana a Peter Mihalovičovci
Zuzana Sandorová
Peter Žilinek

Vďaka patrí aj všetkým ostatným jednorazovým darcom, darcom siete Global Giving a tým, ktorí si želali zostať anonymní!

Kompletnú Správu nezávislého audítora nájdete pri digitálnej verzii výročnej správy na www.navrat.sk.

Správa nezávislého audítora
o overení účtovnej závierky organizácie
Návrat, občianske združenie, Bratislava
k 31. 12. 2016

MaxAudit, s.r.o., D. Dlabača 775/33, 010 01 Žilina

Správa nezávislého audítora o overení účtovnej závierky organizácie

Návrat, občianske združenie

Pluhová 1, 831 03 Bratislava

IČO: 31746209

Zapísaná v Registri občianskych združení MV SR č. VVS/1-900/90-10539

zastúpená: Mgr. Marek Roháček, predseda

Audítorská spoločnosť:

MaxAudit, s.r.o.

D. Dlabača 775/33

010 01 Žilina

Licencia SKAU č. 298

OR OS Žilina, Sro/17945/L

Zodpovedný audítor:

Ing. Zuzana Petrovičová

Licencia SKAU č. 956

Obsah:

1. Správa audítora
2. Súvaha k 31. 12. 2016
3. Výkaz ziskov a strát k 31. 12. 2016
4. Poznámky k 31. 12. 2016

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
Členom a štatutárnemu orgánu organizácie
Návrat, občianske združenie, Bratislava

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky organizácie Návrat, občianske združenie, Bratislava (ďalej len „Organizácia“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2016, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie Organizácie k 31. decembru 2016 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od Organizácie sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Organizácie nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Organizáciu zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť, než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivo alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Organizácie.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť Organizácie nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Organizácia prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisovSpráva k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a zváženie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa Organizácie obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti v tejto výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

12. mája 2017

MaxAudit, s.r.o., D. Dlabača 775/33, 010 01 Žilina, Licencia SKAU č. 298

Ing. Zuzana Petrovičová, štatutárny audítor, Licencia SKAU č. 956

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

neziskovej účtovnej jednotky
v sústave podvojného účtovníctva

zostavená k 3 1 . 1 2 . 2 0 1 6

Číselné údaje sa zarovnávajú vpravo, ostatné údaje sa píše zľava. Nevyplnené riadky sa ponechávajú prázdne.

Údaje sa vyplňajú paličkovým písmom (podľa tohto vzoru), písacím strojom alebo tlačiarňou, a to čiernou alebo tmavomodrou farbou.

Á Ā B Č D É F G H Í J K L M N O P Q R Š T Ú V X Ý Ž 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Daňové identifikačné číslo	Účtovná závierka	Mesiac Rok
2 0 2 0 8 5 6 3 7 6	☒ riadna ☒ zostavená	Za obdobie od 0 1 2 0 1 6
IČO	☐ mimoriadna ☐ schválená	do 1 2 2 0 1 6
3 1 7 4 6 2 0 9	(vyznačí sa x)	Bezprostredne predchádzajúce obdobie od 0 1 2 0 1 5
SID		do 1 2 2 0 1 5
SK NACE		
8 8 . 9 9 . 0		

Priložené súčasti účtovnej závierky

☒ Súvaha (Úč NUJ 1-01)☒ Poznámky (Úč NUJ 3-01)☒ Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

(vyznačí sa x)

Obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky

N á v r a t

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica

P l u h o v á

Číslo

1

PSČ

Obec

8 3 1 0 3

B r a t i s l a v a

Číslo telefónu

Číslo faxu

0 2

/ 5 2 4 4 4 3 6 1

0

/

E-mailová adresa

Zostavená dňa:

0 4 . 0 5 . 2 0 1 7

Podpisový záznam osoby
zodpovednej za vedenie
účtovníctva:Podpisový záznam osoby
zodpovednej za zostavenie
účtovnej závierky:Podpisový záznam
štatutárneho orgánu alebo
člena štatutárneho orgánu
účtovnej jednotky:

Schválená dňa:

. . 2 0

Záznamy daňového úradu

Miesto pre evidenčné číslo

Odtlačok prezentačnej pečiatky daňového úradu

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	1	2	3	4
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021	001	362535,38	59298,15	303237,23	83516,91
1. Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až r. 008	002				
Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti 012-(072+091AÚ)	003				
Softvér 013 - (073+091AÚ)	004				
Oceniteľné práva 014 - (074 + 091AÚ)	005				
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018+ 019)-(078 + 079 + 091 AÚ)	006				
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (041-093)	007				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051- 095AÚ)	008				
2. Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020	009	362535,38	59298,15	303237,23	83516,91
Pozemky (031)	010		x		
Umelecké diela a zbierky (032)	011		x		
Stavby 021 - (081 + 092AÚ)	012	314674,90	18961,64	295713,26	72456,84
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnuiteľných vecí 022 - (082 + 092AÚ)	013				
Dopravné prostriedky 023 - (083 + 092AÚ)	014	47860,48	40336,51	7523,97	11060,07
Pestovateľské celky trvalých porastov 025 - (085 + 092AÚ)	015				
Základné stádo a ťažné zvieratá 026 - (086 + 092AÚ)	016				
Drobný dlhodobý hmotný majetok 028 - (088 + 092AÚ)	017				
Ostatný dlhodobý hmotný majetok 029 - (089 +092AÚ)	018				
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku (042 - 094)	019				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095AÚ)	020				
3. Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028	021				
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe (061- 096 AÚ)	022				
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (062 - 096 AÚ)	023				
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AÚ)	024				
Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AÚ	025				
Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AÚ)	026				
Obstaranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AÚ)	027				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AÚ)	028				

Strana aktív		č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b		1	2	3	4
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051	029		211153,63	5176,00	205977,63	303847,86
1. Zásoby r. 031 až r. 036	030		14503,45		14503,45	10830,85
Materiál (112 + 119) - 191	031		14503,45		14503,45	10830,85
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121 +122)-(192+193)	032					
Výrobky (123 - 194)	033					
Zvieratá (124 - 195)	034					
Tovar (132 + 139) - 196	035					
Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby (314 AÚ - 391 AÚ)	036					
2. Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041	037					
Pohľadávky z obchodného styku (311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038					
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391AÚ)	039					
Pohľadávky voči účastníkom združení (358AÚ - 391AÚ)	040					
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	041					
3. Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050	042		33125,48	5176,00	27949,48	34331,90
Pohľadávky z obchodného styku (311AÚ až 314 AÚ) - 391AÚ	043		176,90		176,90	623,88
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	044		32878,92	5176,00	27702,92	31717,62
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	045		62,46	x	62,46	231,12
Daňové pohľadávky (341 až 345)	046			x		533,37
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+ 348)	047			x		1150,36
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391AÚ)	048					
Spojovací účet pri združení (396 - 391AÚ)	049					
Iné pohľadávky (335AÚ + 373AÚ + 375AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	050		7,20		7,20	75,55
4. Finančné účty r. 052 až r. 056	051		163524,70		163524,70	258685,11
Pokladnica (211 + 213)	052		4845,25	x	4845,25	3986,67
Bankové účty (221 AÚ + 261)	053		158679,45	x	158679,45	254698,44
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AÚ)	054			x		
Krátkodobý finančný majetok (251+ 253 + 255 + 256 + 257) - 291AÚ	055					
Obstaranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291AÚ)	056					
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 058 a r. 059	057		1027,00		1027,00	953,39
1. Náklady budúcich období (381)	058		987,00		987,00	908,39
Príjmy budúcich období (385)	059		40,00		40,00	45,00
MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057	060		574716,01	64474,15	510241,86	388318,16

Strana pasív	č.r.	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
a	b	5	6
A. VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU r. 062+ r. 068 + r. 072 + r. 073	061	256721,70	127630,16
1. Imanie a peňažné fondy r. 063 až r. 067	062	2793,53	2793,53
Základné imanie (411)	063		
Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu (412)	064	2793,53	2793,53
Fond reprodukcie (413)	065		
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (414)	066		
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín (415)	067		
2. Fondy tvorené zo zisku r. 069 až r. 071	068	265,55	265,55
Rezervný fond (421)	069		
Fondy tvorené zo zisku (423)	070		
Ostatné fondy (427)	071	265,55	265,55
3. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+; - 428)	072	124554,64	73519,83
4. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r. 060 - (r. 062 + r. 068 + r. 072 + r. 074 + r. 101)	073	129107,98	51051,25
B. CUDZIE ZDROJE SPOLU r. 075 + r. 079 + r. 087 + r. 097	074	43661,35	23376,55
1. Rezervy r. 076 až r. 078	075	14793,80	16492,00
Rezervy zákonné (451AÚ)	076		
Ostatné rezervy (459AÚ)	077		
Krátkodobé rezervy (323 + 451AÚ + 459AÚ)	078	14793,80	16492,00
2. Dlhodobé záväzky r. 080 až r. 086	079	2723,55	3053,41
Záväzky zo sociálneho fondu (472)	080	2723,55	3053,41
Vydané dlhopisy (473)	081		
Záväzky z nájmu (474 AÚ)	082		
Dlhodobé prijaté preddavky (475)	083		
Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476)	084		
Dlhodobé zmenky na úhradu (478)	085		
Ostatné dlhodobé záväzky (373 AÚ + 479 AÚ)	086		
3. Krátkodobé záväzky r. 088 až r. 096	087	26144,00	3831,14
Záväzky z obchodného styku (321 až 326) okrem 323	088	3503,79	3105,25
Záväzky voči zamestnancom (331+ 333)	089	1222,92	147,00
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	090		
Daňové záväzky (341 až 345)	091	21417,29	578,89
Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+348)	092		
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov (367)	093		
Záväzky voči účastníkom združení (368)	094		
Spojovací účet pri združení (396)	095		
Ostatné záväzky (379 + 373 AÚ + 474 AÚ + 479 AÚ)	096		
4. Bankové výpomoci a pôžičky r. 098 až r. 100	097		
Dlhodobé bankové úvery (461AÚ)	098		
Bežné bankové úvery (231+ 232 + 461AÚ)	099		
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci (241+ 249)	100		
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 102 a r. 103	101	209858,81	237311,45
1. Výdavky budúcich období (383)	102		
Výnosy budúcich období (384)	103	209858,81	237311,45
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU r.061+ r.074 + r.101	104	510241,86	388318,16

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
501	Spotreba materiálu	01	20875,88		20875,88	11701,23
502	Spotreba energie	02	3558,72		3558,72	6555,66
504	Predaný tovar	03				
511	Opravy a udržiavanie	04	3961,21		3961,21	769,74
512	Cestovné	05	3492,86		3492,86	4407,57
513	Náklady na reprezentáciu	06				
518	Ostatné služby	07	91312,36	54,00	91366,36	161312,12
521	Mzdové náklady	08	214810,10	1536,69	216346,79	212588,23
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	75532,55	540,92	76073,47	73942,12
525	Ostatné sociálne poistenie	10				
527	Zákonné sociálne náklady	11	7874,14		7874,14	8810,65
528	Ostatné sociálne náklady	12				
531	Daň z motorových vozidiel	13				
532	Daň z nehnuteľností	14	430,07		430,07	430,07
538	Ostatné dane a poplatky	15	1578,46		1578,46	402,86
541	Zmluvné pokuty a penále	16				
542	Ostatné pokuty a penále	17	305,90		305,90	5,00
543	Odpísanie pohľadávky	18	0,42		0,42	15,30
544	Úroky	19				
545	Kurzové straty	20	0,01		0,01	0,79
546	Dary	21	6891,83		6891,83	4740,20
547	Osobitné náklady	22				
548	Manká a škody	23				
549	Iné ostatné náklady	24	3228,10		3228,10	2837,94
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25	15762,54		15762,54	12496,62
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26	2075,64		2075,64	1,00
553	Predané cenné papiere	27				
554	Predaný materiál	28		1501,90	1501,90	1202,45
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29				
556	Tvorba fondov	30				
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	33				
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34				
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35				
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36				
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37				
Účtová trieda 5 spolu r. 01 až r. 37		38	451690,79	3633,51	455324,30	502219,55

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39				
602	Tržby z predaja služieb	40				121849,16
604	Tržby za predaný tovar	41				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49				
641	Zmluvné pokuty a penále	50				
642	Ostatné pokuty a penále	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky	52				
644	Úroky	53	785,52		785,52	170,03
645	Kurzové zisky	54	0,09		0,09	12,12
646	Prijaté dary	55	1000,00		1000,00	
647	Osobitné výnosy	56				3,01
648	Zákonné poplatky	57	2311,84		2311,84	
649	Iné ostatné výnosy	58	18438,72		18438,72	19292,77
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59	153000,00		153000,00	3000,00
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61				
654	Tržby z predaja materiálu	62		3612,29	3612,29	3797,80
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63				
656	Výnosy z použitia fondu	64				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65				
658	Výnosy z nájmu majetku	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67				
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	68	181284,34		181284,34	192558,54
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69	34694,03		34694,03	35201,98
664	Prijaté členské príspevky	70				55,00
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71	35934,64		35934,64	49117,34
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72				
691	Dotácie	73	175441,77		175441,77	128823,82
Účtová trieda 6 spolu r. 39 až r. 73		74	602890,95	3612,29	606503,24	553881,57
Výsledok hospodárenia pred zdanením r. 74 - r. 38		75	151200,16	-21,22	151178,94	51662,02
591	Daň z príjmov	76	22070,96	0,00	22070,96	610,77
595	Dodatočné odvody dane z príjmov	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení (r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)		78	129129,20	-21,22	129107,98	51051,25

Poznámky

k 31. 12. 2016
(v celých eurách)

Účtovná jednotka vyplní len tie body poznámok, ktoré sú opodstatnené k účtovnej závierke.

I. Všeobecné údaje

(1) názov a sídlo účtovnej jednotky:

Názov účtovnej jednotky:	Návrat
Sídlo účtovnej jednotky:	Pluhová 1, 831 03 Bratislava
Dátum jej založenia alebo zriadenia:	4.4.1995
Identifikačné číslo účtovnej jednotky:	IČO 31746209

(2) Informácie o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky; uvádzajú sa mená a priezviská členov štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky:

Štatutárne orgány: (Štatutár, správna rada, predsedníctvo)	
	Mgr. Marek Roháček , štatutár
Dozorný orgán: (Revízná komisia)	RNDr. Peter Paľaga
	Ján Horňáček
	Ing. Tomáš Dulovič

(3) Opis činnosti:

Hlavná činnosť:	- poskytuje komplexné odborné služby v oblasti náhradnej rodinnej starostlivosti a v oblasti sanácie pôvodného rodinného prostredia dieťaťa. -informuje prostredníctvom médií o uvedených otázkach -výmena skúseností s medzinárodnými organizáciami a odborníkmi -iniciuje a podporuje potrebné zmeny v legislatíve a praxi -publikuje materiály a vykonáva potrebné prieskumy a výskum v oblasti cieľov združenia -zriaďuje odborné centrá a iné organizačné jednotky na území Slovenska, ktoré naplňajú ciele združenia -spolupráca so štátnymi a neštátnymi, organizáciami, ktoré sa zaoberajú otázkami rodiny, detí a mládeže žijúcimi mimo rodiny -všestranne podporuje rozvoj náhradnej rodinnej starostlivosti -vzdelávanie odborníkov, rodičov v témach náhrad. rodinnej starostlivosti a pomoci rodinám v kríze
Podnikateľská činnosť:	Nevykonáva

(4) Prepočítaný počet zamestnancov účtovnej jednotky počas účtovného obdobia, alebo počet zamestnancov účtovnej jednotky ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka z toho počet vedúcich zamestnancov

	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	27	29
z toho počet vedúcich zamestnancov	6	6
Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou	0	0
Počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas účtovného obdobia	60	41

(5) Právny dôvod na zostavenie účtovnej závierky: riadna

(6) Dátum schválenia účtovnej závierky za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie príslušným orgánom účtovnej jednotky - valné zhromaždenie 2.6.2016

(7) Údaje v prílohe sa uvádzajú v celých eurách.

II. Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach:

- (1) Účtovná jednotka bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti: **áno**
- (2) Zmeny účtovných zásad a zmeny účtovných metód, s uvedením dôvodu ich uplatnenia a ich vplyvu na hodnotu majetku, záväzkov, vlastného imania a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky

Organizácia účtuje v sústave podvojného účtovníctva podľa zásad a metód uplatňovaných v predchádzajúcom účtovnom období.

- (3) Spôsob oceňovania jednotlivých zložiek majetku a záväzkov v členení na:

Majetok a záväzky	Spôsob oceňovania
a) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný kúpou	žiaden
b) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný vlastnou činnosťou	žiaden
c) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný iným spôsobom	žiaden
d) dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou	Obstarávacia cena
e) dlhodobý hmotný majetok obstaraný vlastnou činnosťou	žiadny
f) dlhodobý hmotný majetok obstaraný iným spôsobom	žiadny
g) dlhodobý finančný majetok	žiadny
h) zásoby obstarané kúpou	Obstarávacia cena
i) zásoby vytvorené vlastnou činnosťou	žiadne
j) zásoby obstarané iným spôsobom	žiadne
k) pohľadávky	menovitá hodnota pri ich vzniku
l) krátkodobý finančný majetok	menovitá hodnota pri ich vzniku
m) časové rozlíšenie na strane aktív súvahy	Vo vecnej a časovej súvislosti s obdobím
n) záväzky, vrátane rezerv, dlhopisov, pôžičiek a úverov	menovitá hodnota pri ich vzniku
o) časové rozlíšenie na strane pasív súvahy	Vo vecnej a časovej súvislosti s obdobím
p) deriváty	Žiadne
q) majetok a záväzky zabezpečené derivátmi	Žiaden
r) prenajatý majetok a majetok obstaraný na základe finančného prenájmu	Žiaden

- (4) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, pričom sa uvádza - doba odpisovania, použité sadzby odpisov a odpisové metódy pri určení účtovných odpisov.

Spôsob odpisovania dlhodobého majetku – rovnomerné odpisy

Druh dlhodobého majetku	Doba odpisovania	Sadzby odpisov	Odpisová metóda
Budovy a stavby	20 rokov		Rovnomerné odpisovanie
Stroje, prístroje	4 roky		Rovnomerné odpisovanie
Dopravné prostriedky	4 roky		Rovnomerné odpisovanie

III. Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

- (1) Údaje o dlhodobom nehmotnom majetku a dlhodobom hmotnom majetku za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka

	Pozemky	Umelecké diela a zbierky	Stavby	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	Dopravné prostriedky	Pestovateľské celky trvalých porastov	Základné stádo a ťažné zvieratá	Drobný a ostatný dlhodobý hmotný majetok	Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	Spolu
Prvotné ocenenie - stav na začiatku bežného účtovného obdobia			131 650,-		46 661,-						178 311,-
prírastky			236 359,-		1200,-						237 559,-
úbytky			53 334,-								53 334,-
presuny											
Stav na konci bežného účtovného obdobia			314 675,-		47 861,-						362 536,-
Oprávky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia			59 193,-		35 600,-						94 793,-
prírastky			13 102,-		4 736,-						17838,-
úbytky			53 334,-		0,-						53 334,-
Stav na konci bežného účtovného obdobia			18 961,-		40 336,-						59 297,-
Opravné položky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia											
prírastky											
úbytky											
Stav na konci bežného účtovného obdobia											
Zostatková cena - Stav na začiatku bežného účtovného obdobia			72 457,-		11 061,-						83 518,-
Zostatková cena - Stav na konci bežného účtovného obdobia			295 714,-		7 525,-						303 239,-

(2) Údaje o spôsobe a výške poistenia dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku

(3) Prehľad o významných položkách krátkodobé finančného majetku a jeho ocenení reálnou hodnotou.

Krátkodobý finančný majetok	Stav na konci bežného účtovného obdobia	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Pokladnica	3 572,-	3 414,-
Ceniny	1 274,-	573,-
Bežné bankové účty	158 680,-	254 698,-
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok	0,-	0,-
Peniaze na ceste	0,-	0,-
Spolu	163 526,-	258 685,-

(3) Prehľad pohľadávok do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti.

	Stav na konci	
	bežného účtovného obdobia	bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Pohľadávky do lehoty splatnosti	32 879,-	34 332,-
Pohľadávky po lehote splatnosti	5 176,-	5 176,-
Pohľadávky spolu	38 055,-	39 508,-

Opravnú položku sme vytvorili z dôvodu predpokladu, že pohľadávka v sume 5 176,- EUR nebude uhradená. Ide o pohľadávku voči cestovnej kancelárii Plavá Laguna pani Kussyová, ktorá ukončila svoju činnosť a náš objednaný pobyt pre rodiny neuskutočnila a nemá záujem nám vrátiť uhradenú čiastku. Voči uvedenej organizácii sme podali podnet na trestne stíhanie.

(4) Prehľad o významných položkách časového rozlíšenia nákladov budúcich období a príjmov budúcich období.

Časovo sme nerozlišovali významnejšie položky nákladov.

(5) Opis a výška zmien vlastných zdrojov krytia stálych a obežných aktív podľa súvahových položiek za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka

- a) opis základného imania najmä výška nadačného imania v nadáciách, výška vkladov zakladateľov, prioritný majetok v neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, prevody zdrojov z fondov organizácie, suma bezodplatne prevzatého dlhodobého majetku a podobne; za jednotlivé položky sa uvádza stav na začiatku účtovného obdobia, jednotlivé prírastky a úbytky a zostatok na konci účtovného obdobia,

	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Presuny (+, -)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Imanie a fondy					
Základné imanie					
z toho: nadačné imanie v nadácii					
vklady zakladateľov					
prioritný majetok					
Fondy tvorené podľa osobitného predpisu	2 793,-				2 793,-
Fond reprodukcie					
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov					
Fondy zo zisku					
Rezervný fond					
Fondy tvorené zo zisku					
Ostatné fondy	266,-				266,-
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	73 520,-	16,-	32,-	+51 051,-	124 555,-
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	51 051,-	129 108,-		- 51 051,-	129 108,-
Spolu	127 630,-	129 124,-	32,-	0,-	256 722,-

(6) Opis a výška cudzích zdrojov, a to

- a) údaje o jednotlivých druhoch rezerv, ktoré tvorí účtovná jednotka za podnikateľskú činnosť; uvedie sa stav rezerv na začiatku účtovného obdobia, ich tvorba, zníženie, použitie a zrušenie počas účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka, a zostatok rezervy na konci účtovného obdobia, pričom sa uvedie predpokladaný rok použitia rezervy

Druh rezervy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Tvorba rezerv	Použitie rezerv	Zrušenie alebo zníženie rezerv	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Jednotlivé druhy krátkodobých zákonných rezerv -na nevyčerpané dovolenky	14 932,-	13 234,-	14 932,-		13 234,-
Jednotlivé druhy krátkodobých zákonných rezerv -na audit ročnej závierky	1 560,-	1 560,-	1 560,-		1 560,-
Jednotlivé druhy dlhodobých zákonných rezerv					
Zákonné rezervy spolu					
Jednotlivé druhy krátkodobých ostatných rezerv					
Jednotlivé druhy dlhodobých ostatných rezerv					
Ostatné rezervy spolu					
Rezervy spolu	16 492,-	14 794,-	16 983,-		14 794,-

b) prehľad o výške záväzkov do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti

Druh záväzkov	Stav na konci	
	bežného účtovného obdobia	bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Záväzky po lehote splatnosti	509,-	762,-
Záväzky do lehoty splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka	25 636,-	3 069,-
Krátkodobé záväzky spolu	26 145,-	3 831,-
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vrátane		
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti viac ako päť rokov		
Dlhodobé záväzky spolu		
Krátkodobé a dlhodobé záväzky spolu	26 145,-	3 831,-

- b) prehľad o výške záväzkov podľa zostatkovej doby splatnosti v členení podľa jednotlivých položiek súvahy do jedného roka vrátane, od jedného roka do piatich rokov vrátane a viac ako päť rokov,

Dlhodobé záväzky - žiadne

Výška záväzkov podľa zostatkovej doby splatnosti	Do 1 roka	Od 1 – 5 rokov	Viac ako 5 rokov
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY			
Záväzky z obchodného styku	3 504,-		-
Záväzky voči zamestnancom	1 223,-		-
Zúčtovanie s inštitúciami soc. zabezpečenia		-	-
Daňové záväzky	21 418,-	-	-
CELKOM VÝŠKA ZÁVÄZKOV:	26 145,-	-	-

- c) prehľad o záväzkoch zo sociálneho fondu s uvedením stavu na začiatku účtovného obdobia, tvorby a čerpania sociálneho fondu počas účtovného obdobia a zostatok na konci účtovného obdobia,

	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Tvorba soc. fondu	Použitie soc. fondu	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Sociálny fond	3 054,-	1 106,-	1 436,-	2 724,-
SPOLU	3 054,-	1 106,-	1 436,-	2 724,-

d) časové rozlíšenie výnosov budúcich období

Položky výnosov budúcich období	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Príjem z podielu zaplatenej dane	42 922,-	81 345,-	74 824,-	49 443,-
Dlhodobý majetok obstaraný z podielu zaplatenej dane- kancelária Centrum Žilina	52 285,-		2 960,-	49 325,-
Dlhodobý majetok obstaraný z podielu zaplatenej dane- kancelária Centrum Bratislava		42 922,-	1 073,-	41 849,-
Anja	0	20 000,-		20 000,-
Nadácia Porticus	100 000,-		50 759,-	49 241,-
Nadácia Pontis	803,-		803,-	0,-
Nadácia deti Slovenska	9 687,-		9 687,-	0,-
Dlhodobý majetok obstaraný z dotácie	1 500,-		1 500,-	0,-
IKEA	15 114,-		15 114,-	0,-
Nadácia Markíza	15 000,-		15 000,-	0,-
CELKOM	237 311,-	144 267,-	171 720,-	209 858,-

e) prehľad o bankových úveroch, pôžičkách a návratných finančných výpomociach s uvedením meny, v ktorej boli poskytnuté, druhu, hodnoty v cudzej mene a hodnoty v slovenských korunách ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, výšky úroku, splatnosti a formy zabezpečenia,

- organizácia nemá žiadne úvery, pôžičky.

(7) Údaje o majetku prenajatom formou finančného prenájmu, a to:

- celková suma dohodnutých platieb ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v členení na istinu a finančný náklad,
- suma istiny a finančného nákladu podľa doby splatnosti
 - do jedného roka vrátane,
 - od jedného roka do piatich rokov vrátane,
 - viac ako päť rokov.

Organizácia nemá žiaden prenajatý majetok formou finančného prenájmu.

IV. Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

- (1) Prehľad o tržbách za vlastné výkony a tovar s uvedením ich opisu a vyčíslením hodnoty tržieb podľa jednotlivých hlavných druhov výrobkov, služieb a činností účtovnej jednotky.

Organizácia poskytuje sociálne poradenstvo, za ktorých poskytovanie je stanovený príspevok od klientov. Zároveň organizácia vydáva svoje materiály spracujúce tému, ktorej sa venuje a tento materiál je určený nie len pre interné účely, ale aj na predaj pre verejnosť.

Druh výkonu a tovar	Hlavná činnosť
podľa jednotlivých typov výrobkov a služieb účtovnej jednotky a hlavných oblastí odbytu	
1. Tržby z predaja DNM a DHM	153 000,-
2. Ostatné výnosy - príspevky klientov na výkon činností	18 439,-
3. Tržby z predaja materiálu	3 612,-
4. Tržby z predaja služieb	0,-
Tržby spolu	175 051,-

- (2) Opis a vyčíslenie hodnoty významných zložiek prijatých darov, osobitných výnosov a zákonných poplatkov, dotácií a grantov.

Dary, osobitné výnosy, zákonné poplatky	Suma
Príjmy zo štátneho rozpočtu /ÚPSVR, MPSVR/	87 269,-
Príjmy z rozpočtu miestnej samosprávy a miest	88 173,-
Nadácia Orange	18 000,-
Nadácia Markíza	21 290,-
Nadácia Porticus	50 759,-
Iné nadácie	26 893,-
IKEA	22 114,-
Dary od právnických osôb	42 229,-
Dary od fyzických osôb	34 694,-

(3) Účel a výška použitia podielu zaplatenej dane za bežné obdobie.

Účel použitia podielu zaplatenej dane	Použitá suma bezprostredne predchádzajúcich o účtovného obdobia	Použitá suma bežného účtovného obdobia
Poskytovanie sociálneho poradenstva – úhrada režijných nákladov s tým spojených	25 327,-	31 902,-
Poskytovanie sociálneho poradenstva - nákup kancelárskych priestorov potrebných pre výkon činností podľa stanov	42 922,-	0,-
Zostatok podielu zaplatenej dane za bežné účtovné obdobie		49 443,-

(4) Významné položky nákladov

Vymedzenie nákladov na:	Suma
Nájomné	18 431,-
Iné služby/ostatné/	26 894,-
Služby v oblasti NRS a sanácie	16 335,-
Služby v oblasti účtovníctva	11 172,-
Služby v oblasti marketingu	11 314,-
Mzdové náklady	216 347,-
Povinné odvody do sociálnej a zdravotných poisťovní	76 073,-
Overenie účtovnej závierky audítorom	1 560,-
Celkom	378 126,-

(5) Vymedzenie a suma nákladov (len pre účtovnú jednotku, ktorá má povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom).

Vymedzenie nákladov na:	Suma
Overenie účtovnej závierky audítorom	1 560,-
Iné uisťovacie služby	
Daňové poradenstvo	
Iné súvisiace služby poskytnuté audítorom alebo audítorskou spoločnosťou	

V. Opis údajov na podsúvahových účtoch

Významné položky prenajatého majetku, majetku prijatého do úschovy, odpísané pohľadávky a prípadné ďalšie položky.

- žiadne

VI. Iné aktíva a iné pasíva

- (1) Opis a hodnota budúcich možných peňažných záväzkov a budúcich možných nepenažných záväzkov, ktoré sa nevykazujú v súvahe; pri každej položke sa uvádza jej opis, výška a informácia, či sa týka spriaznených osôb, a toň

– žiadne z nižšie uvedených

Opis	Výška	Spriaznené osoby
a) záväzky vyplývajúce z ručenia, v členení podľa jednotlivých druhov ručenia s uvedením údajov o poskytnutom vecnom zabezpečení týchto záväzkov,		
b) záväzky alebo právo vyplývajúce zo súdnych sporov,		
c) záväzky alebo právo vyplývajúce z poskytnutých záruk,		
d) záväzky alebo právo vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov,		
e) záväzky vyplývajúce zo zmlúv o podriadenom záväzku podľa § 408a Obchodného zákonníka,		
f) záväzky vyplývajúce z ručenia aj za iné subjekty, v členení podľa jednotlivých druhov ručenia a informácie o iných formách zabezpečenia.		

- (2) Opis významných položiek ostatných finančných práv alebo finančných povinností, ktoré sa nesledujú v účtovníctve a neuvádzajú sa v súvahe; pri každej položke sa uvádza jej opis, výška a údaj, či sa týka spriaznených osôb, a to

– žiadne z nižšie uvedených

Opis	Výška	Spriaznené osoby
a) budúce právo alebo budúca povinnosť z devízových termínovaných obchodov a iných finančných derivátov,		
b) budúce právo alebo budúca povinnosť z opčných obchodov,		
c) budúce právo alebo budúca povinnosť, zákonná alebo zmluvná, odobrať určité produkty alebo služby, napr. z dodávateľských alebo odberateľských zmlúv,		
d) budúce právo alebo budúca povinnosť z leasingových, nájomných, servisných, poisťných, koncesionárskych, licenčných zmlúv a podobne,		
e) budúce právo alebo budúca povinnosť zo zmluvy o kúpe prenájatej veci,		
f) povinnosť preinvestovať prostriedky získané oslobodením od dane z príjmov,		
g) iné povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.		